

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

HOROZ / TÜRKİYE

(Başvuru No. 1639/03)

KARAR

STRAZBURG

31 Mart 2009

KARARIN KESİNLEŞTİĞİ TARİH

30/06/2009

• T.C. Adalet Bakanlığı, 2020. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

İşbu karar, bazı şekli düzeltmelere tabi tutulabilir.

Başkan,

Françoise Tulkens,

Hâkimler,

Ireneu Cabral Barreto,

Vladimiro Zagrebelsky,

Danutė Jočienė,

Dragoljub Popović,

Nona Tsotsoria,

Işıl Karakaş,

ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Sally Dollé'nin katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 3 Mart 2009 tarihinde gerçekleştirdiği kapalı oturumdaki müzakereler sonucunda aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan davanın temelinde, Türk vatandaşı olan Elif Horoz'un ("başvuran") 3 Aralık 2002 tarihinde, İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına İlişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvuru (1639/03 No.lu) bulunmaktadır.

2. Başvuran, İstanbul Barosuna bağlı Avukat G. Altay tarafından temsil edilmektedir. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmektedir.

3. Başvuran, cezaevinde uzun bir süre devam eden açlık grevini başlatan oğlunun ölümünden makamları sorumlu tutmaktadır.

4. İkinci Bölümün Başkanı, 14 Eylül 2007 tarihinde, başvuruyu Hükümete bildirmeye karar vermiştir.

5. Sözleşme'nin 29. maddesinin 3. fıkrasının imkân verdiği üzere, söz konusu Başkan ayrıca, davanın kabul edilebilirliğinin ve esasının aynı zamanda incelenmesine karar vermiştir.

OLAY VE OLGULAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

6. Başvuran, 1937 doğumlu olup, İstanbul'da ikamet etmektedir.

7. Başvuranın 1966 doğumlu olan oğlu Muharrem Horoz, 3 Ağustos 1999 tarihinde, polis operasyonunun ardından İstanbul'da yakalanmıştır.

8. Başvuranın oğlu M. Horoz, belirtilmeyen bir tarihte tutuklanmıştır. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı, Devletin anayasal düzenine saldırı, yasa dışı bir örgüt adına işlenen farklı terör eylemleri ve diğerlerinin yanı sıra, Çankırı Valisi'ne yönelik bombalı saldırı ve üç cinayet nedeniyle, M. Horoz'un mahkûm edilmesini talep etmiştir.

9. M. Horoz, 2001 yılında, F Tipi Kandıra Cezaevinde bulunduğu sırada, koğuşların yerine bir ila üç kişilik yaşam alanlarını öngören, F tipi denilen cezaevlerinin kurulmasını protesto etmek için açlık grevi hareketine katılmıştır. Bu hareket daha sonra "ölüm orucuna" dönüşmüştür. Bu hareketlerin öncüleri yalnızca şekerli su ve vitamin içmişlerdir.

10. M. Horoz, 30 Nisan - 25 Temmuz 2001 tarihleri arasında, cezaevi doktoru tarafından on bir defa muayene edilmiştir. İlgiliye birçok defa vitamin verilmiştir.

M. Horoz, 12 Haziran 2001 tarihinde, muayene edilmek üzere, Kocaeli Devlet Hastanesinin nöroloji servisine sevk edilmiştir.

M. Horoz, 14 Haziran 2001 tarihinde ve 13-19 Temmuz 2001 tarihlerinde, aynı hastanenin acil servisine sevk edilmiştir. İlgili yeniden canlandırıldığında, her türlü müdahaleyi reddetmiştir; ilgili ardından kendi hücreğine gönderilmiştir.

İlgili, 29 Haziran ve 25 Temmuz 2001 tarihlerinde, aynı hastanenin nöroloji ve iç hastalıkları servisine sevk edilmiştir.

İlgili, 27 Temmuz 2001 tarihinde, bilincini tamamen kaybetmesi nedeniyle, bir kez daha hastaneye yatırılmıştır.

11. Adli Tıp Kurumu, 30 Temmuz 2001 tarihli raporda, “beslenme yetersizliğine bağlı terminal yetmezlik” teşhisi koymuş ve başvuranın oğlunun sağlık durumunun cezaevi koşullarıyla uyumlu olmadığı kanısına varmıştır. Adli Tıp Kurumu, ilgilinin altı ay süreyle serbest bırakılmasını tavsiye etmiştir.

12. M. Horoz’un avukatı, sağlık nedenleriyle geçici olarak serbest bırakılmayı öngören, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun (CMK) 399. maddesinin “tutuklu” kişilere kıyasen uygulandığı, devlet güvenlik mahkemeleri tarafından verilen kararları ekleyerek, serbest bırakılma talebinde bulunmuştur.

13. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi, 1 Ağustos 2001 tarihinde, ilgilinin “tutuklu” bulunduğu sırada CMK’nın 399. maddesinin “hükümlüler” için öngörüldüğü ve ilgilinin tedavisinin bir devlet hastanesinin cezaeviyle ilgili biriminde sağlanabileceği gerekçesiyle, serbest bırakılma talebini reddetmiştir.

14. M. Horoz, 3 Ağustos 2001 tarihinde, 27 Temmuz 2001 tarihinden beri bulunduğu, Kocaeli Devlet Hastanesinin cezaeviyle ilgili biriminde hayatını kaybetmiştir.

15. İlgilinin avukatı, 3 Ocak 2002 tarihinde, disiplin soruşturmalarının yapılmasını ve bu davaya müdahil olan Cumhuriyet Savcısı ve hâkimler hakkında ceza soruşturmasının yapılmasına izin verilmesini talep etmiştir. Söz konusu avukat, ilgililerin keyfi olarak tepki gösterdiklerini veya kararlarını aldıklarını ve M. Horoz’un serbest bırakılmasını reddederek ilgilinin ölümüne yol açtıklarını iddia etmiştir.

16. Adalet Bakanı, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı aracılığıyla soruşturma başlatmıştır. Adalet Bakanı, 31 Mayıs 2002 tarihinde, ihtilaf

konusu hukuki işlemlerin kanuna ve adli uygulamaya uygun olduğu kanısına vararak, kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiştir.

17. Adalet Bakanı, 6 Haziran 2002 tarihli yazıyla, söz konusu avukata kovuşturmayaya yer olmadığına dair kararını bildirmiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK KURALLARI VE UYGULAMASI

18. Adli Tıp Kurumunun yapısı ve görevleri, geri dönüşü olmayan bir hastalıktan muzdarip olan hükümlülere tanınan Cumhurbaşkanlığı affı (Anayasa'nın 104. maddesi), Ceza Muhakemesi Kanunu anlamında sağlık gerekçeleriyle cezanın infazının ertelenmesi (CMK'nın 399. ve 402. maddeleri) ve Avrupa Konseyinin bu konuya ilişkin çalışmaları, *Tekin Yıldız/Türkiye* (No. 22913/04, §§ 42-52, 10 Kasım 2005) kararında anlatılmaktadır.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME'NİN 2. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

19. Başvuran, oğlunun serbest bırakılmasının reddedilmesinin Adli Tıp Kurumunun raporuna açıkça aykırı olması nedeniyle, adli makamları oğlunun ölümünden sorumlu tutmaktadır. Başvuran, bu bağlamda Sözleşme'nin 2. maddesini ileri sürmektedir. Söz konusu maddenin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. (...)”.

20. Hükümet, cezaevlerinde hüküm süren uygun koşulları dile getirmekte ve gerekli tıbbi tedavilerin bütün tutuklulara uygulandığını belirtmektedir. Gerektiği takdirde, ilgililer hastaneye sevk edilmekte veya geçici olarak serbest bırakılmaktadırlar. Dolayısıyla Hükümet, Mahkemeyi,

Sözleşme'nin herhangi bir hükmünün ihlal edilmediğini belirtmeye davet etmektedir.

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

21. Mahkeme, bu şikâyet bağlamında, esas hakkında bir incelemeyi gerektirmek için yeterince ciddi hukuki sorunların ileri sürüldüğü kanaatine varmaktadır. Öte yandan, söz konusu şikâyetin kabul edilemez olduğunu belirtmek için herhangi bir gerekçenin bulunmaması nedeniyle, şikâyetin kabul edilmesi gerekmektedir.

B. Esas Hakkında

22. Mahkeme, Sözleşme'nin sağlık nedenleriyle bir tutuklunun serbest bırakılması yönünde herhangi bir yükümlülüğü içermemesine rağmen (diğer kararlar arasında, bk., *Matencio/Fransa*, No. 58749/00, § 78, 15 Ocak 2004), klinik tablonun bununla birlikte, tutukluluğa ilişkin kapasitenin hâlihazırda Sözleşme'nin 3. maddesi bakımından ortaya konulduğu durumlardan birini oluşturduğu yönündeki içtihadını hatırlatmaktadır. Bu unsur, bundan böyle, özgürlükten yoksun bırakıcı bir cezanın infazına ilişkin koşullarda dikkate alınması gereken unsurlar arasında yer almaktadır (*Balyemez/Türkiye*, No. 2495/03, §§ 84-87, 22 Aralık 2005).

23. Cezaevi ortamında sağlıkla ve 1996 yılında ve 2000'li yıllarda Türk cezaevlerinde açlık grevi hareketleriyle ilgili içtihatlarla ve bu dava grubu kapsamında 2004 yılının Eylül ayında Mahkeme tarafından yapılan soruşturma görevine ilişkin olarak, Mahkeme, *Tekin Yıldız ve Balyemez* (yukarıda anılan kararlar) kararlarına ve *Mutlu/Türkiye* (No. 37652/04) ve 17 Ekim 2006 tarihli *Paksoy/Türkiye* (No. 33901/04) kararlarına atıfta bulunmaktadır.

Benzer davalar bağlamında - ve tutukluluk sırasında uygulanan tıbbi tedavilere ilişkin herhangi bir şikâyetin bulunmamasına rağmen -, yeniden cezaevine konulmanın Sözleşme'nin 3. maddesiyle uyumluluğu hususunun,

dışarıda tedavi ya da yardım görmelerine imkân verebilmek amacıyla geçici olarak serbest bırakılmadan yararlanan kişiler açısından ortaya çıktığını belirtmek gerekmektedir (örnek olarak, bk., *Kuruçay/Türkiye*, No. 24040/04, § 49, 10 Kasım 2005).

24. Mevcut durumda, başvuran, oğlunun tutukluluk koşullarından ya da oğlunun serbest bırakılması halinde kendisine uygulanabilecek uygun tedavilerden mahrum kalmasından şikâyet etmemektedir. Başvuran, şikâyetini, başka iddialar eklemeksizin, oğlunun serbest bırakılması gerektiği hususuyla sınırlandırmaktadır. Hâlbuki ölüm, açıkça açlık greviden kaynaklanmaktadır. Başvuran, herhangi bir tıbbi tedavinin yetersizliğinden de şikâyetçi olmamaktadır (bk., *Hafçı/Türkiye*, (k.k.), No. 31292/04, 12 Aralık 2006, ve *Rüzgar/Türkiye*, (k.k.), No. 28489/04, 21 Kasım 2006).

25. Mahkeme, bu başvurulara ilişkin birinci grup açısından yapılan soruşturma görevinin sonuçları, bu sonuçlar söz konusu dönemde hüküm süren koşullar dikkate alındığında, iki binden fazla açlık grevcisinin karşısında, Adli Tıp Kurumunun - muhtemelen insani nedenlerden dolayı veya Mahkemenin kontrolü dışındaki nedenlerle - güvenilir olmayan semptomlara dayanarak ilgililerin serbest bırakılmasını tavsiye etmeyi tercih ettiğini belirtmesini sağlasa bile, bu sonuçlara somut olayda belirleyici bir önem atfedemez (örnek olarak, bk., yukarıda anılan *Balyemez* kararı, § 95). Bu sonuçlar gerçekte, Mahkemenin, başvuranın oğlu açısından da aynı durumun geçerli olması gerektiğini ifade etmesini sağlayamaz.

Bu nedenle, Mahkeme, delil yönetimi konusunda, bir görüş oluşturmak için, ilgili olduğunu düşündüğü sürece her türlü veriye dayanmasının mümkün olduğunu hatırlatarak (*İrlanda/Birleşik Krallık*, 18 Ocak 1978, §§ 209 ve 210, A serisi No. 25), bu sonuçları dikkate alacaktır.

26. Mahkeme böylelikle, somut olayda, 30 Temmuz 2001 tarihinde, Adli Tıp Kurumunun başvuranın oğlunun altı ay süreyle serbest bırakılmasını tavsiye ettiğini, ancak adli makamların bunu yapmayı

reddettiklerini gözlemlemektedir. Başvuranın oğlu, dört gün sonra hayatını kaybetmiştir.

27. Bu raporun ardından ilgilinin serbest bırakılması arzu edilir olsa da, Mahkeme, bununla birlikte, bu raporda yer alan verilere ilişkin adli makamlarca yapılan değerlendirmeyi eleştirmesine imkân veren herhangi bir unsura sahip değildir (diğer birçok karar arasında, bk., yukarıda anılan *Rüzgar* kararı). Mahkeme öte yandan, bu yargılama çerçevesinde, bu davaya katılan Cumhuriyet Savcısı ve hâkimler hakkında yürütülen soruşturmaya ilişkin olarak kovuşturmaya yer olmadığına dair karara itiraz etmeye imkân sağlayan herhangi bir keyfi işlem ya da unsur tespit etmemektedir (bu davaya uygulanabildiği ölçüde, (*mutatis mutandis*), *Klaas/Almanya*, 22 Eylül 1993, §§ 29 ve 30, A serisi No. 269).

28. Yine, bir kişinin tutukluluğunun devamının uygunluğuna ilişkin olarak, Mahkeme, mevcut durumda olduğu gibi, en azından ulusal makamların özellikle uygun tıbbi tedavilerin sağlanmasıyla, ilgilinin fiziksel bütünlüğünü koruma yükümlülüklerini büyük ölçüde yerine getirdiklerinde, kendi görüşünü ulusal mahkemelerin görüşünün yerine koyamaz (*Sakkopoulos/Yunanistan*, No. 61828/00, 15 Ocak 2004, § 44, ve *Reggiani Martinelli/İtalya* (k.k.), No. 22682/02, yukarıda anılan *Rüzgar* kararı, yukarıda anılan *Kocatürk* kararı). Bu bağlamda, Mahkeme, makamların, M. Horoz'un sağlık durumunun hayatını tehdit etmesine rağmen, ilgilinin her türlü müdahaleyi açıkça reddetmesini kabul etmekle de eleştirilemeyecekleri kanısına varmaktadır.

29. Diğer yandan, başvuran, söz konusu tıbbi tedavilerin niteliğinden veya yetersizliğinden şikâyet etmemekte, ancak yine de iddialarını desteklemeksizin, oğlunun serbest bırakılması gerektiğini ileri sürmekle yetinmektedir (bk., *Ahmet Arslan/Türkiye* (k.k.), No. 5114/04, 1 Aralık 2005).

Son olarak, Mahkemenin ilgilinin, serbest bırakıldığında alması gerekebilecek bazı tıbbi tedavilerden cezaevi ortamında yoksun bırakıldığını

belirtmesini sağlayacak herhangi bir unsur bulunmamaktadır (yukarıda anılan *Rüzgar* kararı ve yukarıda anılan *Kocatürk* kararı). Bu bağlamda, Mahkemenin serbest bırakılmanın reddedilmesi ile ölüm arasında bir nedensellik bağı kurması imkânsızdır. Bu bağlamda, Mahkeme, başvuranın oğlunun 3 Ağustos 2001 tarihinde hayatını kaybedinceye kadar 27 Temmuz 2001 tarihinden itibaren bilincinin yerinde olmadığını ve dahası, bu süre boyunca, ilgilinin her türlü müdahalenin hemen gerçekleştirilebileceği yer olan hastanede bulunduğunu vurgulamaktadır.

30. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu daha önce, makamlara yönelik bu tür baskı eylemlerinin yol açtığı olayların, bu makamların durumu gerektiği gibi incelemeleri ve yönetmeleri nedeniyle Sözleşme'nin ihlaline neden olamayacağını dile getirme fırsatı bulmuştur. Böylelikle, başvuranın kendisini evinden çıkarma kararının icrasının bir kez daha ertelenmemesi durumunda intihar etmesine yönelik ciddi bir riskin bulunduğu bir davada, Komisyon, 2 Temmuz 1997 tarihinde, Sözleşme'nin 2. maddesinin ihlal edilmediği, zira makamların, başvuranın tedavi edilmesi için herhangi bir girişimde bulunmadığını ve ilgilinin yalnızca ilgili kararın icrasını önlemeyi amaçladığını tespit ettikleri kanaatine varmıştır (*W.M./Almanya*, No. 35638/97, 2 Temmuz 1997 tarihli Komisyon kararı; ayrıca bk., 1 Haziran 1972 tarihli ve 5207/71 No.lu Komisyon kararı; *Naddaf/Almanya Federal Cumhuriyeti*, 10 Ekim 1986 tarihli Komisyon kararı, DR 50 ; ve *William Grice/Birleşik Krallık*, No. 22564/93, 14 Nisan 1994 tarihli Komisyon kararı, DR 77-B).

31. Böylelikle, Mahkeme, ilgili olayların genel bir değerlendirmesini yaparak ve cezaevlerinde gerekli tıbbi tedavilerin uygulanması konusunda Hükümet tarafından verilen güvenceyi ve birinci dava grubu açısından gerçekleştirilen görev kapsamında cezaevi kurumlarını ziyaret eden Mahkeme heyetinin tespitlerini göz önünde bulundurarak, başvuranın tutukluluk koşullarının Sözleşme'nin 3. maddesi anlamında, tek başına insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele teşkil ettiğinin inanılmasını

sağlayacak ciddi ve kesin gerekçelerin bulunmadığı sonucuna varmaktadır (yukarıda anılan *Balyemez* kararı, § 96, ve *Sinan Eren/Türkiye*, No. 8062/04, § 50, 10 Kasım 2005). Aynı gerekçelerle ve yukarıda ileri sürülen gerekçelerle, Mahkeme, başvuranın oğlunun serbest bırakılmasının reddedilmesinin Sözleşme'nin 2. maddesini ihlal ettiğini dile getiremez.

II. SÖZLEŞME'NİN 5 VE 14. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

32. Başvuran, Sözleşme'nin 5. maddesinin 3. fıkrasına dayanarak, oğlunun serbest bırakılmasını tavsiye eden tıbbi rapor dikkate alındığında, oğlunun yasaya aykırı bir tutuklamaya maruz kaldığını ifade etmektedir.

Son olarak, başvuran, kendi ifadesine göre, 31 Mayıs 2002 tarihinde kovuşturmayaya yer olmadığına karar veren, Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulunun kararına karşı herhangi bir başvuru yolunun bulunmamasının Sözleşme'nin 14. maddesine ihlal teşkil ettiğini belirtmektedir.

33. Mahkeme, adli makamların ilgilinin serbest bırakılmasını tavsiye eden tıbbi rapora uymadıkları yönündeki bu türden şikâyetlerin, daha önce benzer davalarda birçok defa incelendiğini hatırlatmaktadır. Mahkeme böylelikle, bir kişinin tutukluluğunun devamının uygunluğuna ilişkin olarak, kendi görüşünü ulusal mahkemelerin görüşünün yerine koyamayacağını belirtmiştir (yukarıda anılan *Rüzgar* kararı ve yukarıda anılan *Kocatürk* kararı). Mahkeme dolayısıyla, bu şikâyetin Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkralarına göre açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermektedir.

34. Mahkeme, Sözleşme'nin 14. maddesi bağlamındaki şikâyete ilişkin olarak, öncelikle, başvuranın iddiasının aksine, serbest bırakılma talebini keyfi olarak değerlendiren Cumhuriyet Savcısı ve hâkimler hakkında soruşturmanın yapılması talebi konusunda karar veren makamın Hâkim ve Savcılar Yüksek Kurulu olmadığını, Adalet Bakanı olduğunu tespit etmektedir. İptal davasının, bununla birlikte, bu idari işleme karşı

öngörülebilir olduğu anlaşılrsa bile, Mahkeme, bu karara karşı hukuk yollarının varlığını veya etkinliğini incelemeyecektir, zira söz konusu şikâyet hiçbir şekilde desteklenmemiştir. Başvuran, Hükümetin görüşlerine verdiği cevaplarda, “hükümlüler” ile “tutuklu” kişiler arasında CMK’nın 399. maddesinin uygulanmasında bir ayrımcılığın bulunmasından şikâyet etmektedir. Oysa bu türden bir şikâyetin de, benzer davalarda Mahkeme tarafından kabul edilemez olduğuna karar verilmiştir (diğer kararlar arasında, bk., yukarıda anılan *Kocatiürk* kararı). Bu nedenle, Mahkeme, başvurunun bu kısmının, Sözleşme’nin 35. maddesinin 3 ve 4. fıkralarına göre açıkça dayanaktan yoksun olduğu gerekçesiyle kabul edilemez olduğuna karar vermektedir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME,

1. Oy birliğiyle, başvurunun Sözleşme’nin 2. maddesi bağlamındaki şikâyetle ilgili kısmının kabul edilebilir olduğuna ve başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna;

2. İkiye karşı beş oyla, Sözleşmenin 2. maddesinin ihlal edilmediğine

karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, Mahkeme İç Tüzüğü’nün 77. maddesinin 2 ve 3. fıkraları uyarınca 31 Mart 2009 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Sally Dollé
Başkan

Françoise Tulkens Yazı İşleri Müdürü

İşbu kararın ekinde, Sözleşme'nin 45. maddesinin 2. fıkrası ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 74. maddesinin 2. fıkrası uyarınca, hâkimler Françoise Tulkens ve Dragoljub Popović'in sundukları ortak muhalefet şerhi yer almaktadır.

F.T.

S.D.

HÂKİMLER TULKENS VE POPOVIC'İN SUNDUKLARI ORTAK MUHALEFET ŞERHİ

Ölümcül açlık grevi yapan başvuranın oğlunun serbest bırakılmasının reddedilmesinin Sözleşme'nin 2. maddesini ihlal etmediğı yönünde çoğunluğun sunduğı görüşe katılmamaktayız. Bize göre, iki unsur belirleyici görünmektedir.

Her şeyden önce, başvuranın oğlunun *tutuklandığını* ve bunun ilke olarak, sağlık nedenleriyle olası bir serbest bırakılma hususunun bir mahkmiyet kararının ardından özgürlükten yoksun bırakıcı bir cezayı yerine getiren tutuklular açısından ortaya çıktığı durumdan farklı ve istisnai bir durum olduğunu hatırlatmak gerekmektedir (15 Ocak 2004 tarihli *Matencio/Fransa* kararı; 22 Aralık 2005 tarihli *Balyemez/Türkiye* kararı). Bu bağlamda, bize göre, Ankara Güvenlik Mahkemesinin yaptığı gibi, sağlık nedenleriyle geçici olarak serbest bırakılma talebinin tutuklu kişiler için değil, "hükümlüler" için öngörüldüğünü ileri sürmek, son derece şekilci olmasa da çelişkili görünmektedir (13. paragraf).

Ardından, Adli Tıp Kurumu, 30 Temmuz 2001 tarihli raporunda, "beslenme yetersizliğine bağı terminal yetmezlik" teşhisi koymuş ve başvuranın oğlunun sağlık durumunun cezaevi koşullarıyla uyumlu olmadığı kanısına varmıştır. Adli Tıp Kurumu, *ilgilinin serbest bırakılmasını tavsiye etmiştir* (11. ve 26. paragraflarla karşılaştırınız). Tıbbi bir kurumun düzenlediğı bu türden bir rapor karşısında, cezaevinde gerekli tıbbi tedavilerin uygulanmasına ilişkin verilen güvenceler, bize göre alakasız görünmektedir. Çoğunluğun kabul ettiğı gibi, başvuranın oğlunun serbest bırakılmasının, yalnızca "arzu edilir" olmadığını (27. paragraf), aynı zamanda Sözleşme'nin 2. maddesiyle güvence altına alınan yaşamı koruma hakkının mutlak gerekliliğı bakımından, yapılmasının zorunlu olduğunu da düşünmekteyiz.

13 HOROZ / TÜRKİYE KARARI - HÂKİMLER TULKENS VE POPOVIC'İN SUNDUKLARI
ORTAK MUHALEFET ŞERHİ